

Motion till riksdagen 2012/13:Ju289

av **Jimmie Åkesson m.fl. (SD)**

Hemliga tvångsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rekvisiten för brottsbekämpande myndigheters tillgång till hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning samt överskottsinformation ska lättas.

Motivering

Hemliga tvångsmedel är ett kraftfullt och effektivt verktyg mot den grova brottsligheten när de väl används. Det framgår inte minst av regeringens årliga redovisning av användningen av hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation samt hemlig kameraövervakning.¹ Rapporten SOU 2012:44 om hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott visar i sin tur också att hemlig rumsavlyssning är ett viktigt verktyg. Tyvärr regleras användningen idag av alldeles för stränga restriktioner, och detta är vi inte ensamma om att tycka.

I Brå:s utredning, "Bekämpning av organiserad brottslighet" från 2011, framkommer det att svenska poliser och åklagare anser att användningen av hemliga tvångsmedel är elementär för att bekämpa organiserad brottslighet. Eftersom att lagstiftningen är för restriktiv används dessa dock mest för utreda narkotikabrott. Och narkotikabrott anser man vara en alldeles för smal träffyta för att kunna användas effektivt mot den organiserad brottsligheten.²

Ser man istället till vårt grannland Danmark ser det annorlunda ut. Där uppger chefen för utredningsverksamheten i Köpenhamns poliskrets, Svend Foldager, att man använder massiv teleavlyssning för att motverka den organiserade brottsligheten och lösa gängmorden med effektivare resultat än i

¹ Skr. 2011/12:39.

² Bekämpningen av organiserad brottslighet, Brå 2011 s. 9.

Fel! Okänt namn på

Sverige. På grund av deras bättre avvägda lagstiftning kan polisen där använda hemlig teleavlyssning för brott med lägre straffvärde, t.ex. förberedelse till grov misshandel. Och ”domstolarna vet att polisen inte använder avlyssning i onödan” uttrycker sig chefen.³ Detta är ju ganska självklart; för att använda hemliga tvångsmedel krävs mycket polisresurser och dessa avsätter man inte gärna i onödan.

För att komma tillrätta med problemet med den snäva regleringen och ge de brottsbekämpande myndigheterna de verktyg de behöver och efterfrågar, föreslår vi därför lättade användningsrestriktioner enligt följande:

Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ("teleövervakning")

Kvarstår som det är utformat i dagsläget, där föreskrivet straff för ett brott är minst sex månader.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ("teleavlyssning")

Idag är kravet att det ska röra sig om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än två års fängelse för att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska få användas eller brott där man antar att straffvärdet överstiger två år. Vi vill sänka dessa krav till ett år för användning av detta tvångsmedel.

Hemlig kameraövervakning

Idag är kravet att det ska röra sig om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än två års fängelse för att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska få användas eller brott där man antar att straffvärdet överstiger två år. Vi vill sänka dessa krav till ett år för användning av detta tvångsmedel.

Hemlig rumsavlyssning ("buggning")

Idag är kravet att det ska röra sig om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fyra års fängelse för att hemlig rumsavlyssning ska få användas eller brott där man antar att straffvärdet överstiger fyra år. Vi vill sänka dessa krav till två år för användning av detta tvångsmedel.

³ <http://www.sydsvenskan.se/danmark/polisen-loser-gangmorden>.

Överskottsinformation vid hemlig rumsavlyssning

Om man vid hemlig rumsavlyssning utreder ett brott för vilket åtgärden är befogad och det framkommer bevis för våldtäkt mot barn (två till sex år i fängelse), människohandel (två till tio år i fängelse) eller rån (ett till sex år i fängelse), där brottets straffvärde inte antas överstiga fyra år, får man inte använda sig av de bevisen för lagföring.

Det får man däremot om det var hemlig teleavlyssning som användes, vilket regleras i rättegångsbalkens 27 kap. 23 §. Skillnaden är att det för hemlig rumsavlyssning krävs ett straffvärde om minst fyra år för att överskottsinformation ska få användas medan det för hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning eller hemlig kameraövervakning endast krävs att det är föreskrivet fängelse i ett år eller däröver för brottet och det kan antas att brottet inte föranleder endast böter. Motiveringen är att hemlig rumsavlyssning är mer integritetskränkande än vad hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning eller hemlig kameraövervakning är.

Det är inte rimligt att de brottsbekämpande myndigheterna som redan fått del av bevismaterial om grov brottslighet är förbjudna att utreda de lagöverträdelser som bevisligen har skett. Flertalet åklagare vittnar om frustration då man redan tillhandahar tillräckliga bevis för fällande dom men enligt lagens mening är förbjuden att gå vidare och utreda det.

Svea hovrätt, Hovrätten för Västra Sverige, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Kriminalvården motsatte sig denna reglering (prop. 2005/06:178) och menade att straffvärdet på brottet för att få tillåtelse att utreda bör vara betydligt lägre. Regeringen bestred detta argument med att hemlig rumsavlyssning var ett ingående ingrepp i gärningsmannens privatliv och kränkande för den personliga integriteten.

Detta är återigen ett exempel där utgångspunkten är gärningsmannens perspektiv istället för brottsoffrets. Föreställ den situation där det våldtagna barnet, den som varit utsatt för människohandel eller den som blivit utsatt för ett rån meddelas att det finns tillräckliga bevis för fällande dom men att bevisen inte får nyttjas med hänvisning till gärningsmannens personliga integritet. Vilken sida ställer man sig på då och vad värnar man i första hand, brottsoffrets eller gärningsmannens integritet? Frågan är om vår nuvarande regering vågar göra en annan bedömning i frågan.

Nuvarande system är otillräckligt och bör följaktligen ändras. Regler för överskottsinformation vid hemlig rumsavlyssning bör bli detsamma som för hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning eller hemlig kameraövervakning där det endast krävs att det är föreskrivet fängelse i ett år eller mer för att överskottsinformationen ska få användas.

Tvångsmedel är effektiva och viktiga

Rättsväsendets förmåga och befogenheter att använda tvångsmedel är som flera rapporter, tillsammans med vittnesmål från rättsväsendet, centrala i att bekämpa brottsligheten, inte minst den organiserade. Genom att sänka rekvi-

Fel! Okänt namn på

siten för användning av tvångsmedlen, inklusive för överskottsinformation, ges vårt rättsväsen större möjligheter att samla in information och bevis och därmed även att åtala och fälla brottslingar. Detta är något rättsväsendets aktörer själva efterfrågar, och vi sverigedemokrater vill med detta förslag också ge dem dessa möjligheter.

Stockholm den 3 oktober 2012

Jimmie Åkesson (SD)

Kent Ekeröth (SD)

Mattias Karlsson (SD)

Björn Söder (SD)